

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Katedra: Účetnictví a financí

Bakalářská práce

Zúčtovací vztahy se zaměřením na dodavatelsko - odběratelské vztahy
a jejich zachycení v účetnictví

Vedoucí práce:

Ing. Marie Oubrechtová

Autor práce:

Lucie Hronková

České Budějovice, 2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie HRONKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Zúčtovací vztahy se zaměřením na dodavatelsko -
odběratelské vztahy a jejich zachycení v účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Vymezení problematiky dodavatelsko odběratelských vztahů a zachycení účetních operací v konkrétní účetní jednotce.

Metodický postup(osnova):

1. Úvod
2. Teoretická část
 - Charakteristika zúčtovacích vztahů
 - Pohledávky
 - Závazky
 - Pohledávky a závazky v cizí měně
 - Časové rozlišení
3. Praktická část
 - Popis účetní jednotky
 - Fakturace
 - Analytická evidence pohledávek a závazků
 - Časové rozlišení
 - Návrhy na řešení některých problémů v účetní jednotce
4. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní správy:

30 - 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tiskem

Seznam odborné literatury:

Podvojně účetnictví a účetní závěrka, Ryněš, ANAG, Praha 2008

Občanský zákoník, JUDr. M. Holub, CSc, Doc. JUDr. J. Fiala, CSc,
JUDr. J. Bičovský, CSc, Sagit, Praha 2006

Abeceda účetnictví pro podnikatele, ANAG, Fíberová a kolektiv, ANAG,
2008

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších novel

Abeceda účetních znalostí pro každého, Kovaníková D., Polygon, Praha
2007

Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost I - III. díl, Ing. Pavel
Štohl, Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s., Znojmo 2008

Maturitní okruhy z účetnictví, Ing. Pavel Štohl, Ing. Vladislav Klíčka,
Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s., Znojmo 2008

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Marie Oubrechtová
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

6. března 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2010

prof. Ing. Ingolita Bratková, CSc.
děkan

JHOČESKÁ UNIVERZITA
V OSTROVĚ
Fakulta ekonomická
Účetnictví a financí
171 01, Ostrov

prof. Ing. Vladislav Klíčka, CSc., Dr. Sc.
vedoucí katedry

V Ostrově, Budějovicích dne 6. března 2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Zúčtovací vztahy se zaměřením na dodavatelsko - odběratelské vztahy a jejich zachycení v účetnictví“ zpracovala samostatně a veškerou literaturu, kterou jsem použila, jsem uvedla v závěru práce. Souhlasím, aby práce byla uložena ve Fakultní vědecké knihovně Ekonomické fakulty v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

V Českých Budějovicích dne 28.04.2010

.....
Hronková Lucie

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Marii Oubrechtové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

I.	ÚVOD	7
II.	TEORETICKÁ ČÁST	9
1.	CHARAKTERISTIKA ZÚČTOVACÍCH VZTAHŮ	10
1.1	<i>Analytická evidence k 3. účtové třídě</i>	<i>10</i>
1.1.1	Tvorba analytické evidence	10
2.	POHLEDÁVKY	12
2.1	<i>Oceňování pohledávek</i>	<i>12</i>
2.2	<i>Účtování pohledávek</i>	<i>12</i>
2.2.1	DPH z prodeje:	14
2.2.2	Pohledávka za odběrateli	14
2.2.3	Směnka k inkasu	15
2.2.4	Poskytnuté provozní zálohy	15
2.3	<i>Inventarizace pohledávek</i>	<i>16</i>
3.	ZÁVAZKY	18
3.1	<i>Ocenění závazků</i>	<i>18</i>
3.2	<i>Účtování závazků</i>	<i>18</i>
3.2.1	DPH při nákupu	19
3.2.2	Závazky za dodavateli	19
3.2.3	Směnky k úhradě	20
3.2.4	Přijaté zálohy	21
3.3	<i>Inventarizace závazků</i>	<i>22</i>
4.	POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY V CIZÍ MĚNĚ	23
4.1	<i>Kurzové rozdíly při úhradě faktur od zahraničních obchodních partnerů</i>	<i>23</i>
4.2	<i>Kurzové rozdíly vyplývající z uzavírání účetních knih</i>	<i>24</i>
4.3	<i>Účtování o DPH v souvislosti se zahraničním obchodem</i>	<i>25</i>
5.	ČASOVÉ ROZLIŠENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ	27
5.1	<i>Obecné zásady, kterými se řídí časové rozlišení</i>	<i>27</i>
5.2	<i>Charakteristika účtů používaných v časovém rozlišení</i>	<i>28</i>
5.2.1	Náklady příštích období:	28
5.2.2	Komplexní náklady příštích období	28
5.2.3	Výdaje příštích období	29
5.2.4	Výnosy příštích období	29
5.2.5	Dohadné položky	29
III.	METODIKA PRÁCE	30
IV.	PRAKTICKÁ ČÁST	31

6.	POPIS ÚČETNÍ JEDNOTKY:	32
7.	EKONOMICKÝ SYSTÉM	33
7.1	<i>Doklady v ekonomickém systému edis</i>	33
7.1.1	Faktura přijatá	33
7.1.2	Faktura vydaná	36
7.1.3	Vnitřní doklad	37
7.1.4	Změna a zrušení dokladu.....	37
8.	FAKTURACE	38
8.1	<i>Fakturace tuzemsko</i>	38
8.1.1	Faktura vydaná	39
8.1.2	Faktura přijatá	39
8.1.3	Faktura přijatá s vazbou na fakturu vydanou.....	40
8.2	<i>Fakturace zahraničí</i>	41
8.2.1	Fakturace v rámci EU.....	41
8.2.2	Fakturace mimo EU	43
9.	ČASOVÉ ROZLIŠENÍ	45
9.1.1	Použití účtu 381 – Náklady příštích období	45
9.1.2	Použití účtu 383 – Výdaje příštích období	46
9.1.3	Použití účtu 385 - Příjmy příštích období.....	47
10.	ANALYTICKÁ EVIDENCE	48
10.1.1	Saldokonto	50
11.	NÁVRHY NA ŘEŠENÍ NĚKTERÝCH PROBLÉMŮ V ÚČETNÍ JEDNOTCE	52
V.	ZÁVĚR	55
VI.	SUMMARY	57
VII.	PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	58
VIII.	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	
IX.	SEZNAM PŘÍLOH	

I. ÚVOD

Obchodní zákoník uvádí, že podnikání je soustavná činnost, kterou podnikatel provádí samostatně na vlastní jméno i odpovědnost za účelem dosažení zisku. Stát se prosperující firmou není v dnešní době jednoduchá věc. Konkurence se chytá každé příležitosti, jak ovládnout trh, proto podnikatelé musí být stále obezřetnější. Situaci jim nezlehčuje ani ekonomická krize, která mimo jiné dolehla i na Českou republiku.

Bakalářská práce se týká odběratelsko – dodavatelských vztahů, protože jsou a stále budou aktuálním a velice zajímavým tématem. Pohledávky a závazky v kombinaci s korektními vztahy mezi dodavateli a odběrateli představují klíč k úspěšnému podnikání.

Pohledávky a závazky jsou důležitou součástí aktiv a pasiv. V účetnictví dochází k písemnému zaznamenávání informací o stavu a pohybu aktiv a pasiv. Je známo, že informace jsou nejdražší komoditou na trhu. Podnikatelský subjekt musí mít přehled o tom, komu a jakou částku musí zaplatit a naopak jakou sumu má dostat zaplacenou. Informace, které vyplývají z účetnictví jsou důležité i pro uživatele, kterými jsou zákazníci, finanční úřad, statistický úřad, veřejnost apod. Každý si pak může udělat obrázek o podnikateli a uvážít své rozhodnutí, zda je pro něj výhodné s tímto podnikem navázat kontakt, popřípadě začít spolupracovat.

Teoretická část práce je soustředěna na zúčtovací vztahy se zaměřením na odběratelsko – dodavatelské vztahy. Věnuje se obecné charakteristice zúčtovacích vztahů, analytické evidenci k třetí účtové třídě, časovému rozlišení, ale hlavně je zaměřena na pohledávky a závazky, které vyplývají z obchodního styku.

Dále vymezuje základní pojmy v oblasti pohledávek a závazků a má za úkol přiblížit způsob jejich účtování. V rámci kapitoly zabývající se pohledávkami je popsán způsob účtování pohledávek za odběrateli, DPH na výstupu, směnek k inkasu, poskytnutých provozních záloh. Součástí této kapitoly je i oceňování a inventarizace pohledávek. V rámci kapitoly zaměřené na závazky je zachyceno účtování závazků za dodavateli, DPH na vstupu, směnek k úhradě a přijatých záloh. Kapitola obsahuje i oceňování a inventarizaci závazků.

V účetnictví jsou pohledávky a závazky zachyceny jak v české, tak i v zahraniční měně. Nedílnou součástí teoretické části je tedy problematika kurzových rozdílů. Nelze opomenout ani kapitolu věnovanou časovému rozlišení nákladů a výnosů, která se zaměřuje na vysvětlení způsobu použití jednotlivých účtů používaných v časovém rozlišení.

V praktické části jsou zachyceny vybrané účetní operace v konkrétní účetní jednotce. Účetní operace se týkají odběratelsko – dodavatelských vztahů a jejich účtování vychází z teoretických poznatků z první části práce. Součástí praktické části je popis účetní jednotky, která mi poskytla veškeré potřebné dokumenty pro vypracování bakalářské práce. Praktická část se také věnuje ekonomickému systému, který firma využívá pro zpracování účetnictví a k získání podrobného přehledu o jejím hospodaření. V rámci této kapitoly je rozebrán způsob zaúčtování dokladů v účetním programu. Jedná se o následující doklady: vnitřní doklad, faktura přijatá a vydaná.

Pohledávky a závazky vyplynuly z činnosti podniku, která je uskutečňována v tuzemsku i zahraničí. Pohledávky a závazky v cizí měně jsou spojeny s účtováním o kurzových rozdílech. V praktické části je zachycena problematika časového rozlišení především proto, že náklady (respektive výnosy) nemusí vznikat ve stejný okamžik jako výdaje (respektive příjmy). Z toho důvodu je účetní jednotka nucena používat přechodné účty.

Důležitou část této práce tvoří kapitola věnující-se analytické evidenci. Z analytických účtů lze pomocí saldokonta zjistit informace o splatnosti pohledávek a závazků.

Na základě těchto informací jsou navrhovány možnosti řešení některých problémů v účetní jednotce.

II. TEORETICKÁ ČÁST

1. CHARAKTERISTIKA ZÚČTOVACÍCH VZTAHŮ

1.1 ANALYTICKÁ EVIDENCE K 3. ÚČTOVÉ TRÍDĚ

1.1.1 *Tvorba analytické evidence*

2. POHLEDÁVKY

2.1 OCEŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK

2.2 ÚČTOVÁNÍ POHLEDÁVEK

2.2.1 *DPH z prodeje:*

2.2.2 *Pohledávka za odběrateli*

2.2.3 *Směnka k inkasu*

2.2.4 *Poskytnuté provozní zálohy*

2.3 INVENTARIZACE POHLEDÁVEK

3. ZÁVAZKY

3.1 OCENĚNÍ ZÁVAZKŮ

3.2 ÚČTOVÁNÍ ZÁVAZKŮ

3.2.1 *DPH při nákupu*

3.2.2 *Závazky za dodavateli*

3.2.3 *Směnky k úhradě*

3.2.4 *Přijaté zálohy*

3.3 INVENTARIZACE ZÁVAZKŮ

4. POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY V CIZÍ MĚNĚ

4.1 KURZOVÉ ROZDÍLY PŘI ÚHRADĚ FAKTUR OD ZAHRANIČNÍCH OBCHODNÍCH PARTNERŮ

4.2 KURZOVÉ ROZDÍLY VYPLÝVAJÍCÍ Z UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

4.3 ÚČTOVÁNÍ O DPH V SOUVISLOSTI SE ZAHRANIČNÍM OBCHODEM

5. ČASOVÉ ROZLIŠENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ

5.1 OBECNÉ ZÁSADY, KTERÝMI SE ŘÍDÍ ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

5.2 CHARAKTERISTIKA ÚČTŮ POUŽÍVANÝCH V ČASOVÉM ROZLIŠENÍ

5.2.1 *Náklady příštích období:*

5.2.2 *Komplexní náklady příštích období*

5.2.3 *Výdaje příštích období*

5.2.4 *Výnosy příštích období*

5.2.5 *Dohadné položky*

1. CHARAKTERISTIKA ZÚČTOVACÍCH VZTAHŮ

V podstatě lze zúčtovací vztahy definovat jako pohledávky a závazky, které vyplynuly z udržování obchodních styků s okolními subjekty. Je jim vyhrazena třetí účtová třída – Zúčtovací vztahy. Ta obsahuje celou řadu účtů pomocí kterých lze zaúčtovat krátkodobé i dlouhodobé pohledávky, avšak pouze krátkodobé závazky. Dlouhodobé a krátkodobé pohledávky mezi sebou rozlišujeme pomocí analytické evidence. V rámci třetí účtové třídy hovoříme o pohledávkách a závazcích z obchodních vztahů. Dále sem patří zúčtovací vztahy se zaměstnanci a institucemi, zúčtování daní a dotací, přechodné účty, opravné položky atd.

V účetnictví existuje zásada zákazu vzájemného vyrovnání, tzv. zákaz kompenzace. Obecně tedy není dovoleno vzájemné vyrovnání mezi jednotlivými položkami aktiv a pasiv, ani mezi položkami nákladů a výnosů. Při aplikaci této zásady na pohledávky a závazky zjistíme, že pohledávky nelze kompenzovat závazky s jedinou výjimkou a to, pokud se na vzájemném vyrovnání pohledávek a závazků, s dobou splatnosti do jednoho roku a ve stejné měně, dohodnou dva stejné subjekty. Dohoda musí být stvrzena podpisem obou obchodních partnerů.^[7]

1.1 ANALYTICKÁ EVIDENCE K 3. ÚČTOVÉ TŘÍDĚ

Pomocí analytické evidence (tj. soubor analytických účtů) mohou účetní jednotky používat různé způsoby účtování. Někdy nestačí pouze souhrnná částka na syntetickém účtu, protože účetní jednotka potřebuje podrobnější informace o zůstatku a změně na vybraných analytických účtech. Díky analytické evidenci se účetní jednotce naskytne možnost sledovat další skutečnosti, které by nebyly ze syntetických účtů vidět. Sledovaným cílem může být rozlišení účtů pro daňové účely, zájem o některou veličinu z finanční analýzy (likvidita, rentabilita, zadluženost, či peněžní tok) apod.

1.1.1 Tvorba analytické evidence

Některá hlediska pro vytváření analytických účtů specifikují České účetní standardy. V ostatních případech má účetní jednotka volnost. Analytické účty si stanoví sama

ve vnitropodnikové směrnici, kterou se poté musí řídit. Jedná se například o tyto případy:

a) Pohledávky lze rozlišovat:

- podle dlužníků: k syntetickému účtu 311 - odběratelé, lze vytvořit soubor analytických účtů podle firem.
- z pohledu české a cizí měny: analytickou evidenci vedeme podle zahraničních měn.
- z časového hlediska
- promlčené a nepromlčené pohledávky

b) Závazky lze rozlišovat:

podle jednotlivých věřitelů, nebo podle měny a časového hlediska, podobně jako u pohledávek.

c) Výběr dalších pohledávek a závazků:

Účet 331 – zaměstnanci rozlišíme např. podle fyzických osob na mzdových listech

Účet 336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění lze uplatnit analytickou evidenci podle toho, zda se jedná o zdravotní pojištění, nebo o sociální zabezpečení.

Účet 375 – Pohledávky z emitovaných dluhopisů podle jednotlivých emisí.

Účet 343 – Daň z přidané hodnoty podle základní, nebo snížené sazby^[2]

2. POHLEDÁVKY

Jedná se o situaci, kdy účetní jednotka, která se nachází v pozici věřitele, požaduje uhradit určitý peněžitý obnos od dlužníka. Jinými slovy, věřitel má nárok na úhradu peněžní částky vůči dlužníkovi. Pohledávky vznikají nesouladem mezi okamžikem vzniku, např. poskytnutím služby a okamžikem zaplacení této služby. Nejčastěji uváděným příkladem je faktura vystavená za odběrateli. Věřitel má právo požadovat plnění v den splatnosti pohledávky a dlužník má povinnost ji v tento den uhradit. V momentě, kdy dlužník zaplatí příslušnou dlužnou částku, pohledávka zanikne.

2.1 OCEŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK

K okamžiku uskutečnění účetního případu:

- Jmenovitou hodnotou: oceňují se pohledávky při vzniku
- Pořizovací cenou: u pohledávek získaných za úplatu, nebo vkladem. Přičemž pořizovací cena je cena pořízení majetku zvýšená o náklady související s jeho pořízením

K rozvahovému dni, nebo k jinému dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka:

- Reálnou hodnotou: podnik nabyt pohledávku a zamýšlí s ní obchodovat. Pokud dojde ke změně reálné hodnoty, projeví se to v nákladech, respektive ve výnosech.

Pokud se při inventarizaci zjistí, že došlo k přechodnému snížení pohledávky, vyjádří se toho snížení pomocí opravné položky.

U pohledávek v cizí měně se částka přepočte platným kurzem ČNB. Kurz může být buď pevný, nebo denní. Účetní jednotka vede pohledávky v české i zahraniční měně.

2.2 ÚČTOVÁNÍ POHLEDÁVEK

Při účtování je třeba si uvědomit, že zaúčtované účetní případy musí odpovídat obchodnímu i občanskému zákoníku a musí být v souladu se smlouvou uzavřenou v rámci obchodního styku. Pohledávkám je určena účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy a následující skupiny:

31 – Pohledávky. V této skupině se účtují jak dlouhodobé, tak krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů. Nepatří sem zálohy na dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, zálohy na zásoby a dlouhodobé půjčky. Skupinu tvoří soubor těchto účtů:

- . 311 – Pohledávky za odběrateli
- . 312 – Směnky k inkasu
- . 313 – Pohledávky za eskontované cenné papíry (CP předané bance k eskontu)
- . 314 – Poskytnuté provozní zálohy
- . 315 – Ostatní pohledávky

33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

35 – Pohledávky za společníky, za účastníky, sdružení a členy družstva

37 – Jiné pohledávky a závazky

38 – Přechodné účty aktiv a pasiv. Ze zásad účetnictví víme, že lze účtovat položky, které věčně a časově souvisí s obdobím. Podmínkou je znalost přesné částky, období a titulu, ke kterému se účetní případ váže. Účty:

- . 381 – Náklady příštích období
- . 382 – Komplexní náklady příštích období
- . 383 – Výdaje příštích období
- . 384 – Výnosy příštích období
- . 385 – Příjmy příštích období
- . 388 – Dohadné účty aktivní: je znám pouze účel a titul
- . 389 – Dohadné účty pasivní: je znám pouze účel a titul

39 – Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování.

- . 391 – Opravná položka k pohledávám
- . 395 – Vnitřní zúčtování
- . 398 – Spojovací účet při sdružení ^[2]

2.2.1 DPH z prodeje:

Daň z přidané hodnoty je označena jako nepřímá daň, protože je obsažena v cenách zboží a služeb, tudíž se neplatí přímo. K 1.1.2010 je základní sazba DPH 20% a snížená sazba 10%. V bakalářské práci budu uvádět základní sazbu DPH 19% a sníženou sazbu 9%, protože v praktické části této práce se zabývám doklady pocházejícími z roku 2009.

Daň z přidané hodnoty při prodeji je označována jako daň na výstupu. Plátce DPH je povinen ji připočítat k ceně svých výkonů. Představuje závazek vůči státnímu rozpočtu. Účtujeme ji ve prospěch účtu 343, tzn. na straně DAL. Dokladem je např. faktura vydaná, nebo příjmový pokladní doklad.

Plátcí DPH mají nárok na odpočet, tzn. je dovoleno, aby částku, kterou musí zaplatit finančnímu úřadu z hlediska DPH, snížili o částku DPH, kterou museli uhradit v cenách majetku a služeb, které pořídili. Výsledkem je nadměrný odpočet, který pro podnik představuje pohledávku za finančním úřadem, nebo daňovou povinnost, která je naopak závazkem vůči finančnímu úřadu. Neplátcí DPH nemají nárok na odpočet, ani nemají povinnost zdaňovat výstupy. Částka DPH se stává součástí pořizovací ceny. Pokud se jedná o služby, částka vstupuje do provozních nákladů.

2.2.2 Pohledávka za odběrateli

Vzniká poskytnutím služeb, dodáním zboží a výrobků. Příkladem je faktura vydaná, která na jedné straně představuje nárok na peněžní plnění od dlužníka a na druhé straně výnos účetní jednotky za poskytnuté služby. U plátců DPH je nutno účtovat o dani z přidané hodnoty pomocí účtu 343 – daň z přidané hodnoty. V tomto případě účetní jednotka připíše částku DPH na stranu Dal, jako závazek za finančním úřadem.

Tab. 1: Faktura vydaná

Podnik poskytuje služby na fakturu. Je plátce DPH, cena bez daně 100.000 Kč, DPH 19%			
Popis	Částka	MD	D
Faktura vystavená za služby	100.000	311	602
DPH 19%	19.000	311	343
Celkem	119.000	-	-

Zdroj: autor

2.2.3 Směnka k inkasu

Směnka je cenný papír, který je upraven ve směnečném zákoně. V současné době se stále častěji používají směnky jako platební prostředek. Směnkou je možné uhradit pohledávku dlužníkem. Oceňují se při vzniku pořizovací cenou, ta se rovná hodnotě pohledávky, kterou je potřeba nahradit touto směnkou. Výhodou je obchodovatelnost směnky, snadná vymahatelnost, možnost eskontu u banky. U směnek k inkasu se hodnota směnky zvyšuje o alikvotní úrokový výnos. Alikvotní úrokový výnos se zjišťuje rozdílem mezi směnečnou sumou a pořizovací cenou.

Tab. 2: Směnka k inkasu

Účetní jednotka disponuje pohledávkou za odběratelem. Hodnota pohledávky: 500.000 Kč. Je splatná k 30.1.2009. Pohledávka bude uhrazena směnkou. Směnka je splatná za 10 měsíců. Má nominální hodnotu 550.000 Kč. Dne 1.6.2009 byla směnka eskontována bankou. Banka poskytla účetní jednotce úvěr při diskontu 19.000 Kč.			
Popis	Částka	MD	D
30.1.2009 - Pohledávka uhrazena směnkou	500.000	256.1	311
1.6.2009 - Úrok (5000 Kč/měs.)	20.000	256.2	662
Směnka k eskontu:	500.000	313	256.1
	20.000	313	256.2
	30.000	313	662
	550.000	-	-
1.6.2009 - Diskont	19.000	562	232
Připsání úvěru na BÚ	531.000	221	232
31.11.2009 - Směnka uhrazena	550.000	232	313

Zdroj: autor

2.2.4 Poskytnuté provozní zálohy

Způsob zaúčtování se liší, podle toho, jestli se jedná o plátce DPH, či ne. V praktické části se budu věnovat účetní jednotce, která je plátcem DPH, proto popíši způsob účtování poskytnutých a posléze i přijatých záloh z hlediska plátce DPH. Pokud by záloha byla poskytnuta ve stejném měsíci, kdy je uskutečněno zdanitelné plnění, účetní jednotka nemusí ze zálohy uplatňovat DPH.

Tab. 3: Poskytnutá provozní záloha

Účetní jednotka, plátce DPH potřebuje právní služby, na které poskytuje zálohu. Platí převodem z bankovního účtu. Záloha je poskytnuta v jiném měsíci, než je uskutečnění zdanitelného plnění.			
Popis	Částka	MD	D
Poskytnutá záloha	3.570	314	221
<i>Daňový doklad k poskytnuté záloze od právního zástupce</i>			
Cena bez DPH	3.000	-	-
DPH 19%	570	343	314
Cena celkem	3.570	-	-
<i>FAP od právního zástupce</i>	17.000	518	321
DPH 19%	3.230	343	321
Cena celkem	20.230	-	-
Zúčtování poskytnuté zálohy	- 3.000	314	321
DPH 19%	- 570	343	321
Zbytek uhrazen z bankovního účtu	16.660	321	221

Zdroj: autor

2.3 INVENTARIZACE POHLEDÁVEK

Pomocí inventarizace pohledávek účetní jednotka zjišťuje:

- a) zda stav pohledávek v účetnictví odpovídá skutečnému stavu:

Porovnání účetního stavu se skutečným stavem se provádí dokladovou inventurou. Účetní jednotka musí sestavit inventurní soupis ke každému analytickému účtu pohledávek. Inventurní soupisy by měly obsahovat zejména:

- soupis pohledávek podle jednotlivých faktur (včetně identifikace odběratele)
- splatnost
- u pohledávek v cizí měně částku v cizí měně a v Kč

V některých případech je vhodné požádat dlužníky o vzájemné odsouhlasení pohledávek. Vzájemné odsouhlasení není upraveno žádným právním předpisem, a není je tedy možné vymáhat právní cestou.

b) zda reálná hodnota pohledávek není nižší, než je jejich účetní hodnota:

Porovnání reálné hodnoty pohledávek s jejich účetní hodnotou se provádí především ve vztahu ke splatnosti pohledávky (u pohledávek po lhůtě splatnosti se posuzuje doba, která uplynula od této splatnosti). Výše rizika nesplacení pohledávky se vyjadřuje opravnou položkou.^[7]

3. ZÁVAZKY

Jedná se o situaci, kdy dlužník je povinen zaplatit určitou peněžní částku účetní jednotce, která je v pozici věřitele. Podstatou vzniku obchodních závazků je časový nesoulad mezi okamžikem provedení výkonu (tj. dodávky výrobků, poskytnutí služeb) a okamžikem úhrady těchto výkonů. Nejčastěji uváděným příkladem obchodního závazku je faktura přijatá. Na základě této faktury lze zaúčtovat závazek vůči dodavateli. Závazky vznikají nejčastěji ze smluv. Další způsoby vzniku mohou být závazky ze způsobené škody, bezdůvodného obohacení, či jednostranného právního úkonu, tzv. příslibu.^[7]

3.1 OCENĚNÍ ZÁVAZKŮ

Závazky se podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví oceňují jmenovitou hodnotou k okamžiku uskutečnění účetního případu. Pokud se v souvislosti s inventarizací zjistí, že hodnota závazků je vyšší, popřípadě nižší než uvedená výše v účetnictví, zapíší se závazky v této výši do účetnictví a do účetní závěrky. Opravné položky se netvoří na předpokládané zvýšení hodnoty závazků.

3.2 ÚČTOVÁNÍ ZÁVAZKŮ

Pro účtování závazků je vyhrazena účtová skupina číslo 3 – Zúčtovací vztahy a zejména následující skupiny:

32 – Závazky. V této skupině se jedná pouze o krátkodobé závazky, dlouhodobé se účtují v účtové třídě číslo 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky. Mimo jiné se sem zahrnují přijaté zálohy od odběratelů, krátkodobé povahy. Dále směnky, které slouží jako platební prostředek. Patří sem účty:

- . 321 – Závazky za dodavateli
- . 322 – Směnky k úhradě
- . 324 – Přijaté zálohy
- . 325 – Ostatní závazky

33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi. Skupina se zabývá nejen závazky z ještě nevyplacených mezd, ale také zúčtováním s institucemi sociálního a zdravotního pojištění.

- . 331 – Zaměstnanci
- . 333 – Ostatní závazky vůči zaměstnancům
- . 335 – Pohledávky za zaměstnanci
- . 336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 – Zúčtování daní a dotací. Skupina slouží k zaúčtování účetních případů souvisejících se zúčtováním s finančními orgány. Jedná se o přímé i nepřímé daně, poplatky, dotace na nákup DLHM i DLNM, nebo dotace na úhradu nákladů. Popřípadě sem lze zahrnout dotaci na úroky zahrnující se do pořizovací ceny.

- . 341 – Daň z příjmů
- . 342 – Ostatní přímé daně
- . 343 – Daň z přidané hodnoty
- . 345 – Ostatní daně a poplatky
- . 346 – Dotace ze státního rozpočtu
- . 347 – Ostatní dotace

36 – Závazky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva

37 – Jiné pohledávky a závazky ^[2]

3.2.1 DPH při nákupu

Daň z přidané hodnoty při nákupu je označována jako daň na vstupu. Představuje pohledávku za finančním úřadem. Účtujeme ji na vrub účtu 343, tzn. na straně MD. Souvztažným účtem pro zaúčtování je účet 321 – Dodavatelé. Dokladem je např. faktura přijatá, nebo výdajový pokladní doklad.

3.2.2 Závazky za dodavateli

Účtují se na základě přijaté faktury. Účetní jednotka účtuje závazek ve prospěch účtu 321 – dodavatelé. Souvztažný zápis se provede podle charakteru poskytnutého plnění na vrub příslušného účtu, např.: 518 – ostatní služby. U plátců DPH je nutno účtovat

o dani z přidané hodnoty pomocí účtu 343 – daň z přidané hodnoty. V tomto případě účetní jednotka připíše částku DPH na stranu MD, jako pohledávku vůči finančnímu úřadu.

Tab. 4: Faktura přijatá

Podniku byly poskytnuty právní služby na fakturu. Je plátce DPH, cena bez daně 17.000 Kč, DPH 19%			
Popis	Částka	MD	D
Faktura přijatá za právní služby	17.000	518	321
DPH 19%	3.230	343	321
Cena celkem	20.230	-	-

Zdroj: autor

3.2.3 Směnky k úhradě

Směnkou je též možné uhradit závazek. Závazek z obchodního styku je nahrazen směnečným závazkem. Jedná se o krátkodobý směnečný závazek, který se účtuje na účtu 322 – Směnky k úhradě. Případný dlouhodobý závazek je zaúčtován pomocí účtu 478 – Dlouhodobé směnky k úhradě. Cena se rovná hodnotě závazku, který je potřeba nahradit směnkou. Směnky k úhradě se účtují obdobně jako směnky k inkasu.

Tab. 5: Směnka k úhradě

Účetní jednotka má závazek za dodavatelem. Hodnota závazku: 500 000 Kč. Je splatný k 31.11.2009. Závazek bude uhrazen směnkou. Směnka je splatná za 10 měsíců. Má nominální hodnotu 550 000 Kč.			
Popis	Částka	MD	D
<i>Běžné období</i>			
31.11.2009 - Závazek uhrazen směnkou	500.000	321	322.1
31.12.2009 – Úrok za běžné období (5000 Kč/měs.)	5.000	562	322.2

<i>Příští období</i>	Částka	MD	D
Úrok za zbývajících 9 měsíců v příštím období	45.000	562	322.2
31.9.2010 - Směnka uhrazena			
Celková hodnota směnky	550.000	-	-
Původní hodnota směnky	500.000	322.1	221
Úroky za obě období	50.000	322.2	221

Zdroj: autor

3.2.4 Přijaté zálohy

Přijaté zálohy představují závazek, který účetní jednotce vznikl v momentě přijetí finančních prostředků od odběratele na budoucí plnění. Způsob zaúčtování se liší, podle toho, jestli se jedná o plátce DPH, či ne. Pokud by záloha byla přijata ve stejném měsíci, kdy je uskutečněno zdanitelné plnění, účetní jednotka nemusí ze zálohy uplatňovat DPH.

Tab. 6: Přijatá záloha

Účetní jednotka, plátce DPH poskytuje kompletní servisní služby jiné firmě, na které přijala zálohu na bankovní účet. Záloha je přijata v jiném měsíci, než je uskutečnění zdanitelného plnění.			
Popis	Částka	MD	D
<i>Přijatá záloha</i>	3.570	221	324
<i>Vystavený daňový doklad k přijaté záloze</i>			
cena bez DPH = základ daně	3.000	-	-
DPH 19%	570	324	343
<i>FAV za servisní služby</i>			
cena bez DPH = základ daně	17.000	311	602
DPH 19%	3.230	311	343
<i>Zúčtování přijaté zálohy</i>	- 3.000	311	324
DPH 19%	-570	311	343
<i>Zbytek uhrazen na bankovní účet</i>	16.660	221	311

Zdroj: autor

3.3 INVENTARIZACE ZÁVAZKŮ

Účelem inventarizace je zjistit:

- a) zda stav závazků v účetnictví odpovídá skutečnému stavu

Porovnání účetního stavu se skutečným stavem se provádí dokladovou inventurou. Účetní jednotka musí sestavit inventurní soupis ke každému analytickému účtu závazků.

- b) zda hodnota závazků není vyšší, než je jejich účetní hodnota (zda jsou všechny závazky účetní jednotky zahrnuty v účetnictví).

Pokud se při inventarizaci zjistí, že hodnota závazků je vyšší (příp. i nižší) než je jejich výše v účetnictví, uvedou se závazky v účetnictví a v účetní závěrce v tomto zjištěném ocenění. Pokud dojde k právnímu zániku závazku, odepíše se jeho hodnota do výnosů. ^[7]

4. POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY V CIZÍ MĚNĚ

Při uzavření obchodu mezi účetní jednotkou a zahraničním obchodním partnerem účtujeme na základě faktury, která zní na částku v cizí měně. Zákon o účetnictví vyžaduje účtování jak v české, tak i v cizí měně. Pro přepočet ze zahraniční měny na měnu českou účetní jednotka použije příslušný kurz. Jedná se o pevný, nebo denní kurz.

- Pevný kurz: účetní jednotka si ve vnitřní směrnici sama předem stanoví pevný kurz i časový úsek, po který bude kurz používat. V případě potřeby je v průběhu stanovené doby možné kurz měnit. Stanovený časový úsek nesmí přesáhnout účetní období.

Příklad: účetní jednotka si stanovila vnitřním předpisem, měsíční pevný kurz podle kurzu platného 1.den v měsíci.

- Denní kurz: Česká národní banka vyhláší každý pracovní den tzv. aktuální denní kurz. Ve 14:15 hod. ČNB vyhláší nový kurz, který platí opět do dalšího dne.

Výše popsany způsob se aplikuje na zúčtovací vztahy ke dni uskutečnění účetního případu. Ke dni sestavení účetní závěrky (tj. k rozvahovému dni) se pro přepočet pohledávek, závazků a finančních prostředků znějících na cizí měnu použije denní kurz vyhlášený ČNB.

4.1 KURZOVÉ ROZDÍLY PŘI ÚHRADĚ FAKTUR OD ZAHRANIČNÍCH OBCHODNÍCH PARTNERŮ

Kurzové rozdíly vznikají díky časovému nesouladu mezi vznikem a úhradou pohledávky nebo závazku, a to vlivem kolísání kurzu. Účtují se podle jejich povahy na účet 563 – Kurzové ztráty, nebo na účet 663 – Kurzové zisky. Tyto finanční náklady a výnosy ovlivňují hospodářský výsledek účetní jednotky.

Tab. 7: Kurzový zisk

Prodej služeb do zahraničí (FAV). Částka na faktuře: 2.000 EUR. Kurz ČNB ke dni uskutečnění účetního případu: 28,30 Kč/E. Za týden banka připsala na bankovní účet 2.000 EUR jako úhradu od zahraničního odběratele, kurz ČNB ke dni úhrady: 28,60 Kč/E			
Popis	Částka	MD	D
Faktura vystavená	56.600	311	602
Úhrada	57.200	221	311
Kurzový rozdíl	600	311	663

Zdroj: autor

Věřitel obdržel na bankovní účet vyšší částku, než měl. Bude účtovat o kurzovém zisku. Účet 311 je aktivní účet a má konečný zůstatek na straně MD, je třeba ho vyrovnat.

Tab. 8: Kurzová ztráta

Nákup materiálu ze zahraničí (FP). Částka na faktuře: 2 000 EUR. Kurz ČNB ke dni uskutečnění účetního případu: 29,10 Kč/E. Za týden banka odepsala z bankovního účtu 2000 EUR jako úhradu zahraničnímu dodavateli. Kurz ČNB ke dni úhrady: 29,50 Kč/E.			
Popis	Částka	MD	D
Faktura přijatá	58.200	111	321
Úhrada	59.000	321	221
Kurzový rozdíl	800	563	321

Zdroj: autor

Díky zvýšení kurzu dlužník zaplatil o 800 Kč víc, než měl. Bude účtovat o kurzové ztrátě. Účet 321 je účet pasivní a má konečný zůstatek na straně DAL, je třeba ho vyrovnat.

4.2 KURZOVÉ ROZDÍLY VYPLÝVAJÍCÍ Z UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

Pohledávky i závazky, které nebyly uhrazeny do konce účetního období se ke dni účetní závěrky musí přepočítat platným kurzem ČNB. Stejným způsobem se přepočítává

i valutová pokladna a devizový účet. Rozdíl z ocenění zúčtovacích vztahů se účtuje výsledkově, opět na účty 563 – Kurzová ztráta, nebo účet 663 – Kurzový zisk.

Tab. 9: Přepočet závazku platným kurzem ČNB ke dni 31.12.

Nákup zboží ze zahraničí (FP). Částka na faktuře: 3 000 EUR. Kurz ČNB ke dni uskutečnění účetního případu: 29,10 Kč/E. Faktura nebyla do konce roku uhrazena. Kurz ČNB ke dni 31.12.: 29,30 Kč/E. Obě firmy jsou plátcí DPH.			
Popis	Částka	MD	D
Faktura přijatá	87.300	131	321
Kurzový rozdíl k 31.12	600	563	321
<i>Násled.úče.období</i>			
Úhrada FP (Kurz: 29,20 Kč/E)	87.600	321	221
Kurzový rozdíl	300	321	663

Zdroj: autor

4.3 ÚČTOVÁNÍ O DPH V SOUVISLOSTI SE ZAHRANIČNÍM OBCHODEM

V souvislosti se zahraničním obchodem účtujeme DPH odlišně, než by tomu bylo u dvou tuzemských účetních jednotek. Je nutné rozlišit, zda se jedná o pořízení (např. zboží) ze států patřících do EU, nebo o dovoz ze třetích zemí.

- Pořízení ze zemí EU

Česká účetní jednotka si sama vypočte daň z přidané hodnoty z ceny pořízení zboží. Jedná se o samovyměření DPH, tzv. přidanění. V den vystavení daňového dokladu (nejpozději do 15.dnů příštího měsíce od obdržení dodávky) nastane povinnost účetní jednotky odvést finančnímu úřadu vypočtenou daň. Účetní jednotka nemá nárok na odpočet DPH, dokud neobdrží fakturu (daňový doklad) od zahraničního dodavatele.

Tab. 10: Faktura přijatá - EU

Dne 12.12. nákup zboží českou účetní jednotkou z Rakouska (FP). Částka na faktuře: 3 000 EUR. Ve stejný den byla obdržena i faktura. Pevný měs. kurz: 26 Kč/E. Doprava zboží 2000 Kč. Obě firmy jsou plátcí DPH.			
Popis	Částka	MD	D
Faktura přijatá	78.000	131	321
Vedlejší náklady - doprava	2.000	131	321
Přidanění DPH 19%	14.820	349	343
Odpočet DPH 19%	14.820	343	349

Zdroj: autor

- Pořízení mimo EU (ze třetích zemí)

Účetní jednotka opět účtuje o přidanění a odpočtu daně z přidané hodnoty. DPH se však počítá z celní hodnoty. Celní hodnota představuje cenu pořízení zvýšenou o vedlejší náklady související s pořízením a clo.

Clo se počítá pomocí sazby, zakotvené v celním sazebníku. Touto sazbou se násobí částka na faktuře, převedená na české koruny. Na převod se používá kurz celnice. Clo je součástí pořizovací ceny a představuje závazek vůči celnímu úřadu.

Tab. 11: Faktura přijatá – 3. země

Dne 12.12. nákup zboží českou účetní jednotkou z Egypta (FP). Částka na faktuře: 3 000 EUR. Ve stejný den byla obdržena i faktura. Kurz podle celních předpisů: 26 Kč/E. Doprava zboží 2000 Kč. Clo: 6% z ceny na FP.			
Popis	Částka	MD	D
Faktura přijatá	78.000,00	131	321
Vedlejší náklady - doprava	2.000,00	131	321
Clo	4.680,00	131	379
Přidanění DPH 19%	16.089,20	349	343
Odpočet DPH 19%	16.089,20	343	349

Zdroj: autor

5. ČASOVÉ ROZLIŠENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ

Účetní jednotka využívá časového rozlišení zejména z toho důvodu, že náklad (resp. výnos) v běžném období nemusí nutně znamenat i výdaj (resp. příjem) v běžném období. Jedná se tedy o časový nesoulad.

Účetnictví musí podávat věrný a poctivý obraz o hospodaření účetní jednotky. K tomu slouží soubor pravidel, který dohromady tvoří všeobecné účetní zásady. Jednou ze zásad je i zásada věcné a časové souvislosti, která hovoří o správném zařazení účetních případů do období, se kterým věcně a časově souvisí. K tomu slouží časové rozlišení.

- Výnosy: jsou výkony účetní jednotky, které se vyjadřují v peněžních prostředcích. K jejich účtování slouží účtová třída č. 6 – Výnosy. Vznik výnosu nemusí být shodný s okamžikem vzniku příjmu.
- Náklady: jsou vyjádřením spotřeby v peněžních prostředcích. Pro zaúčtování nákladů slouží účtová třída č. 5 – Náklady. Vznik nákladů opět nemusí souhlasit s okamžikem vzniku výdaje.
- Příjmy: představují příjem peněžních prostředků účetní jednotky
- Výdaje: představují úbytek peněžních prostředků účetní jednotky

5.1 OBECNÉ ZÁSADY, KTERÝMI SE ŘÍDÍ ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

Pro účtování časového rozlišení se používají účty 381 – 385. Účetní jednotka použije tyto účty pouze, pokud jsou jí známy všechny tři následující skutečnosti:

- Účel: u nákladů konkretizuje, na co byla (popřípadě bude) použita spotřeba. U výnosů se zjišťuje, z čeho vznikly (popřípadě vzniknou)
- Částka: vyjadřuje peněžní hodnotu nákladu nebo výnosu.
- Období: náklady a výnosy se v příslušném poměru zařadí do období, do kterého patří.

Pokud není známa jedna z výše uvedených podmínek (tj.: účel, částka, období) účetní jednotka nepoužívá účty 381-385, ale dohadné položky a účty rezerv.

Časové rozlišení se nemusí používat v těchto případech:

- jedná se o nevýznamné částky a jejich ponecháním v nákladech nebo výnosech bez časového rozlišení není dotčen účel časového rozlišení a účetní jednotka tím prokazatelně nesleduje záměrné upravování hospodářského výsledku.
- jde-li o pravidelně se opakující výdaje, popř. příjmy. ^[4]

Časové rozlišení se nesmí používat při účtování manka, škody, pokuty, penále.

5.2 CHARAKTERISTIKA ÚČTŮ POUŽÍVANÝCH V ČASOVÉM ROZLIŠENÍ

5.2.1 Náklady příštích období:

Účetní jednotka používá aktivní účet 381 – Náklady příštích období. Zároveň účtuje o výdajích, ke kterým došlo v běžném účetním období, ale náklad to bude, až v následujícím účetním období. Např. zaplacené havarijní pojištění na firemní kamiony dopředu. V období, se kterým časově rozlišené náklady věcně a časově souvisí, se provede přeúčtování z účtu 381 na příslušný nákladový účet z 5. účtové třídy. V tomto případě na účet 548 – Ostatní provozní náklady.

5.2.2 Komplexní náklady příštích období

Účetní jednotka používá aktivní účet 382 – Komplexní náklady příštích období. Pokud je potřeba časově rozlišit několik různých nákladových účtů najednou a všechny se vztahují k plánované akci, použije účetní jednotka tento účet. Příkladem jsou náklady vynaložené na dlouhodobou propagaci. Výhoda spočívá v tom, že účetní jednotka nemusí časově rozlišovat jeden náklad po druhém, ale souhrnnou částku všech druhů nákladů převede na účet 382 na stranu MD a současně na stranu Dal na účet 555 – Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období. V období, s nímž náklady věcně a časově souvisí, se příslušný podíl nákladů rozpouští na účet 555 – Tvorba a zúčtování komplexních nákladů.

5.2.3 Výdaje příštích období

Účetní jednotka používá pasivní účet 383 – Výdaje příštích období. Jedná se o částky, které ještě nejsou zaplacený, ale při splatnosti se týkají minulého účetního období. Příkladem je nájemné placené pozadu.

5.2.4 Výnosy příštích období

Účetní jednotka používá pasivní účet 384 – Výnosy příštích období. Jedná se o částky, které podnik přijal, ale týkají se výnosů až v příštím období. Příkladem je přijaté předplatné, či přijaté paušály předem pro poskytnutí kompletního servisu.

5.2.5 Dohadné položky

U dohadných položek vybereme účet podle povahy účetního případu, a to buď pasivní, nebo aktivní. U dohadných položek, není známa částka, zatímco u rezerv je znám pouze účel.

Účet 388 – Dohadné účty aktivní, zaznamenávají se sem pohledávky, u kterých není přesně známa částka. Např. v běžném období došlo k pojistné události, ale pojišťovna dosud neoznámila přesnou výši náhrady.

Účet 389 – Dohadné účty pasivní, na něj se zaznamenávají závazky, u kterých není přesně známa částka. Např. v běžném období účetní jednotka přijala materiál na sklad, ale do konce roku nepřišla faktura.

III. METODIKA PRÁCE

První polovina bakalářské práce je věnována teoretické části, pro jejíž zpracování bylo nutné čerpat z odborné literatury související s problematikou zúčtovacích vztahů, zejména s odběratelsko – dodavatelskými vztahy. Další cenné informace mi byly poskytnuty z internetových stránek.

V praktické části této práce jsou popsány informace o firmě, které byly zjištěny na základě konzultace s majitelem firmy. Další údaje pochází z ekonomického systému a podnikových dokumentů. Při zachycení účetních operací, specifických pro tento podnik, mi byly nápomocny následující dokumenty: výkaz zisků a ztrát, rozvaha a další doklady, např.: faktury vydané a přijaté.

Pro vypracování druhé poloviny bakalářské práce mi byly poskytnuty veškeré potřebné materiály, týkající se účetnictví podniku, se kterým jsem spolupracovala. Všechny doklady pochází z roku 2009, proto v teoretické i praktické části uvádím sazby DPH platné k tomuto roku. To znamená, že používám základní sazbu DPH 19% a sníženou sazbu DPH 9%. Vybrané podklady uvádím v příloze.

Některá data jsou zpracována pomocí obrázků a tabulek, k jejichž vytvoření byl použit program Microsoft Word a Microsoft Excel 2003.

IV. PRAKTICKÁ ČÁST

6. POPIS ÚČETNÍ JEDNOTKY:

7. EKONOMICKÝ SYSTÉM

7.1 DOKLADY V EKONOMICKÉM SYSTÉMU EDIS

7.1.1 Faktura přijatá

7.1.2 Faktura vydaná

7.1.3 Vnitřní doklad

7.1.4 Změna a zrušení dokladu

8. FAKTURACE

8.1 FAKTURACE TUZEMSKO

8.1.1 Faktura vydaná

8.1.2 Faktura přijatá

8.1.3 Faktura přijatá s vazbou na fakturu vydanou

8.2 FAKTURACE ZAHRANIČÍ

8.2.1 Fakturace v rámci EU

8.2.2 Fakturace mimo EU

9. ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

9.1.1 Použití účtu 381 – Náklady příštích období

9.1.2 Použití účtu 383 – Výdaje příštích období

9.1.3 Použití účtu 385 - Příjmy příštích období

10. ANALYTICKÁ EVIDENCE

10.1.1 Saldokonto

11. NÁVRHY NA ŘEŠENÍ NĚKTERÝCH PROBLÉMŮ V ÚČETNÍ JEDNOTCE

6. POPIS ÚČETNÍ JEDNOTKY

Účetní jednotka, která mi poskytla veškeré potřebné informace pro praktickou část bakalářské práce, si nepřála být jmenována. Proto jsem zvolila pracovní název „ABC“. Jedná se o společnost s ručením omezeným, která se zabývá nákladní dopravou, přepravou nadměrných nákladů, skladováním a logistikou. Tyto služby poskytuje v rámci celé Evropské unie. Má dlouholeté zkušenosti s provozováním výše uvedených služeb. V současné době se může prokázat trvalým povolením ohledně přeprav nadměrných nákladů pro Českou republiku, Rakousko a Německo. Ve všech činnostech firma „ABC“ dbá na ochranu životního prostředí. Je si vědoma závažnosti zátěže na životní prostředí, proto se snaží minimalizovat negativní dopady na něj. Důkazem je i to, že společnost je držitelem certifikátu normy zabývající se péčí o životní prostředí ISO 14001:2004 a kvalitativní normy ISO 9001:2000. V současné době spolupracuje se společností DEKRA Certification s.r.o., která se těmito certifikáty zabývá.

Společnost disponuje určitým množstvím vlastních nákladních vozů, které splňují ekologické normy a každý rok se jejich počet obměňuje v závislosti na míře opotřebení. Ve vozovém parku se nachází nákladní automobily značek DAF, Renault, MAN, Volvo nebo Mercedes. Z hlediska vybavení nákladních vozů společnost postupuje neustále dopředu. Přibližně v roce 2003 začaly na trh České republiky prorážet satelitní systémy GPS. Tato společnost byla jednou z prvních firem u nás, která jimi vybavila svá nákladní vozidla.

Jejím cílem je získání co největšího počtu zákazníků, ale ne na úkor kvality poskytovaných služeb. K dobrému jménu této firmy napomáhají i odborně proškolení zaměstnanci. Firma k 1.6.2009 zaměstnávala 127 zaměstnanců. Dále se společnost snaží o minimalizaci nákladů na přepravu zboží, či jiných druhů zásob od dodavatele k odběrateli. Minimalizaci nákladů si tato firma může dovolit zejména proto, že má na trhu vybudovanou silnou konkurenční pozici (působí na trhu již 18 let) a už delší dobu se neřadí mezi malé firmy. Obrat společnosti za rok 2008 činil 476 000 000 Kč.

7. EKONOMICKÝ SYSTÉM

Vzhledem k velikosti firmy „ABC“ je nutnost využívat ekonomický systém k zápisu hospodářských operací do účetnictví. Program byl vybrán s ohledem na velikost firmy a její zaměření. Jedním z rozhodujících kritérií byl vzhled tiskových sestav a jeho využití bez ohledu na to, zda je účetní jednotka plátcem DPH, či ne.

Společnost „ABC“ má smlouvu o poskytování ekonomického a dopravního informačního systému s firmou M-line spol. s r. o., Č. Budějovice. Obchodní značka pro IS M-line se nazývá EDIS. Je vytvořen pro firmy všech velikostí a je orientovaný převážně na firmy, zabývající se nákladní nebo autobusovou dopravou.

7.1 DOKLADY V EKONOMICKÉM SYSTÉMU EDIS

Pro zápis veškerých dokladů do účetnictví společnost „ABC“ využívá ekonomický systém EDIS. Záhlaví účetního programu obsahuje následující agendy: Faktury, Příkazy, Banka, Pokladna, Vnitřní doklad, Tisky, DPH, Saldo, Převody. Každá agenda pod sebou ukrývá několik dalších voleb.

Společnost „ABC“ poskytuje služby odběratelům a na základě toho vzniká faktura vydaná. Na druhou stranu musí také služby přijímat, aby dokázala fungovat. Za přijaté služby obdrží od dodavatele doklad, tzv. fakturu přijatou. V některých případech je nutné provést zápis do účetnictví pomocí vnitřního dokladu. V následujících kapitolách se budu zabývat způsobem zaúčtování faktury přijaté a vydané, vnitřního dokladu a popíši, za jakých podmínek firma „ABC“ provádí změnu a zrušení dokladu v EDISu.

7.1.1 Faktura přijatá

Firma „ABC“ obdržela fakturu od českého dodavatele za pravidelný servis čtyř vysokozdvížných vozíků. Firma TERRAMET, spol. s r.o. požaduje uhradit celkovou částku ve výši 23.800 Kč. Z toho základ daně je 20.000 Kč a DPH ve výši 19%.

7.1.1.1 Údaje dokladu

- a. Variabilní symbol. U faktur přijatých je to vždy číslo faktury, které jí přidělil dodavatel.
- b. Identifikační číslo
 - Výběrem stávajícího IČ se do dokladu přetáhnou již zadané údaje (tzn. DIČ, název firmy a její popis, číslo účtu, popř. KS). V tomto případě je nutné zkontrolovat číslo účtu, protože se nemusí shodovat s číslem účtu uvedeným na konkrétním dokladu.
 - Pokud firma v číselníku není, údaje z faktury se zadávají ručně. Poté lze nového zákazníka přidat do seznamu.
- c. Datum uskutečnění zdanitelného plnění, datum vystavení faktury a její splatnost.
- d. Způsob platby. Standardně je přednastaven příkaz k úhradě. Ve faktuře může být uveden způsob úhrady hotově, nebo inkasem. Změnu způsobu úhrady lze provést výběrem z nabídky. U všech faktur znějících na cizí měnu je nutné zadat způsob úhrady inkasem. Inkasem proto, že platba zahraničních faktur se ve firmě „ABC“ provádí manuálně, nikoli pomocí programu. Pokud je zadán jiný způsob úhrady, faktura se ukáže v programu k proplacení a dojde k nežádoucímu zdvojení platby.
- e. Poznámka se většinou nevyplňuje
- f. Daňová zkratka se většinou také nevyplňuje. Výjimkou je dodavatel z jiného členského státu Evropské unie. Zkratka se zadává z důvodu povinnosti přidat a možnosti uplatnit odpočet DPH.
- g. Tabulka DPH převádí údaje do daňového přiznání, proto je kladen důraz na pečlivé a správné vyplnění. Obsahuje řádky pro vyplnění:
 - celkové částky na faktuře
 - základu daně
 - sazby DPH: od 1.1.2010 je snížená sazba daně již 10% a základní sazba daně 20%

- zálohy, v případě, že byla na fakturu složena.
- Haléřového vyrovnání, které se u FAP a FAV zaúčtuje pomocí účtu 548 (Ostatní provozní náklady) nebo účtu 648 (Ostatní provozní výnosy).
- Je-li na dokladu uvedena cizí měna, do tabulky se doplní měna a počet valut, tj. valuty celkem.

Obrázek 1: Údaje z faktury přijaté

listopad 2009

doklad - faktura přijatá

předkontace	úhrady	příkaz	info	kalendář	DPH	zápočet	oprava
deník 321002	Dodavatele OSTATNI						
pořadové číslo 2443				z období listopad / 2009			
var.symbol 0920011253				adresa F7			
IČO 41692519				název TERRAMET, SPOL.S R.O.			
DIČ CZ41692519				upřesnění			
bankovní účet 268546071/0100				ulice OBCHODNÍ 131			
obchodní název TERRAMET, SPOL.S R.O				sídlo ČESTLICE			
konst.symbol 0308				PSČ 251 70 zkr.země			
spec.symbol				jméno			
datum vydání 18.11.2009				IBAN 1258222/0800			
splatnost 02.12.2009							
datum plnění 18.11.2009				id. zákazníka 1Z5590			
způsob platby příkaz k úhradě							
poznámka				d.zkr.	tabulka		
doplňující údaje				celková cena .	23800.00		
fak.předána				základ	20000.00		
objednávka	dat. . .			daň	3800.00		
organizace	stř	dotace		valuty ...			

F6=util F7=autorizace dokladu F2=Explorer IBM

7.1.1.2 Předkontace dokladu

Předkontace obsahuje souvztažné účty, na které firma bude účtovat. Výše uvedenou fakturu přijatou firma „ABC“ zaúčtuje na deník 321.002 – Dodavatelé, režijní faktury. Tato faktura nesouvisí s hlavní činností firmy, protože jejím předmětem není silniční doprava, či přeprava nadměrných nákladů. Řadí se tedy do režijních faktur. Předkontace faktury se vyplní automaticky, podle druhu zadaného deníku. Je potřeba zadat pouze nákladový účet a částku bez DPH na stranu MD. Předkontace se uvádí na faktuře na tzv. kontačním razítku.

Obrázek 2: Předkontace faktury přijaté

listopad 2009

doklad - faktura přijatá

předkontace úhrady příkaz info kalendář DPH zápočet oprava
deník 321002 Dodavatele OSTATNI
pořadové číslo 2443 z období listopad / 2009
var.symbol 0920011253 adresa F7

účet	název účtu	MD	DAL	zakázka	var.symbol
343012	Dan z pridane h	3800.00	0.00		
511004	OPRAVY VZV	20000.00	0.00		

<R> rekapitulace <P> podíl

fak.předána			základ	20000.00
objednávka	dat. . .		daň	3800.00
organizace	stř dotace		valuty ...	

F1=doc F6=util F10=exit IBM

Pokud je účet analyticky rozlišen, stačí zadat první tři čísla účtu a vybrat ze seznamu správný účet, tedy 511.004. Firma „ABC“ zaúčtuje na stranu MD tohoto účtu částku 20.000 Kč. Účet 343.012 pro zaúčtování DPH s částkou 3.800 Kč na straně MD se vyplní sám. Taktéž i účet 321.004 na straně DAL s celkovou částkou 23.800 Kč.

7.1.2 Faktura vydaná

Zápis vydaných faktur do účetního programu funguje na podobném principu jako zápis přijatých faktur. Variabilním symbolem je číslo faktury, které je zároveň i pořadovým číslem. Do předkontace se uvádí šestimístný výnosový účet 60xxxx na stranu DAL a k němu příslušná částka. Tento způsob se používá u faktur, které mají režijní charakter nebo se v podniku vyskytují ojediněle.

Prioritně se používá zápis vydaných faktur do účetního programu pomocí, tzv. dávek. Firma „ABC“ denně vydává desítky až stovky faktur vydaných, proto je spravuje jiné oddělení, než účtárna. To je vytváří pomocí fakturačního programu a seskupuje do tzv. dávek. Dávkou lze rozumět soubor faktur, který je zaslán po síti do účtárny. Fakturační a účetní program spolu navzájem spolupracují. Propojení těchto dvou programů je velmi důležité, protože umožňuje vstup a následný zápis faktur do účetnictví. Takto

vytvářené faktury souvisí s hlavní činností podniku, tzn. jedná se například o faktury za přepravu. Za správnost zaúčtování zodpovídá účetní, která si musí údaje překontrolovat.

7.1.3 Vnitřní doklad

V některých případech účetnictví vyžaduje zápis účetní operace na vnitřní doklad. Jedná se například o kurzové rozdíly, časové rozlišení, zúčtování poskytnuté zálohy s fakturou, vzájemné vyrovnání pohledávek a závazků, tzv. zápočet.

Formulář vnitřního dokladu mimo jiné obsahuje dva řádky a čtyři sloupce. První řádek se používá pro zápis základu daně. V druhém řádku se zaúčtuje samotná daň.

Tab. 12: Zúčtování poskytnuté zálohy s fakturou

Účet 1	MD	DAL	Účet 2	MD	DAL
321.002	100	-	314.000	-	100
321.002	19	-	343.012	-	19

Zdroj: EDIS, vlastní zpracování

Po zápisu vnitřního dokladu do účetnictví mu počítač automaticky přiřadí volné pořadové číslo. Po podpisu osoby, která jej vystavila, se vytisknutý doklad zakládá do šanonu vnitřních dokladů.

7.1.4 Změna a zrušení dokladu

Veškeré změny v již zaúčtovaných dokladech se realizují za předpokladu, že období pro opravu ještě nebylo uzavřeno. Faktura vydaná respektive přijatá se vyhledává podle jejího pořadového čísla a následně je možné opravit libovolný údaj. Jestliže je faktura uhrazena a patří do aktuálního období, změnu lze provést až po odpárování faktury. Následně je nutné dořešit případné nedoplatky nebo přeplatky faktur, které tímto mohly vzniknout. V obou případech firma „ABC“ telefonicky kontaktuje odběratele, respektive dodavatele a domluví se na dalším postupu, či způsobu nápravy chyby. Mění-li se na faktuře částka, firma vystaví dobropis, nebo provede doúčtování. Zrušit lze pouze neuhrazenou fakturu z aktuálního měsíce. Změna a zrušení vnitřního dokladu se realizuje obdobným způsobem jako u faktur.

8. FAKTURACE

Faktury jsou nejpoužívanějším dokladem v obchodních vztazích firmy „ABC“. Jejich náležitosti vyhovují platným zákonům (např.: zákon o účetnictví, obchodní, občanský zákoník atd.). V souvislosti s tématem bakalářské práce jsem se zaměřila především na pohledávky a závazky z obchodních vztahů. V následujících podkapitolách se zaměřím na faktury vydané a přijaté z tuzemska. Poté popíši specifické účetní případy související s poskytováním služeb do (respektive ze) zahraničí, tzn. kurzové rozdíly, přidanění, odpočet. Dále se zaměřím na časové rozlišení a analytickou evidenci. V rámci analytické evidence zhodnotím pohledávky podle doby splatnosti a následně navrhu řešení některých problémů ve firmě „ABC“.

8.1 FAKTURACE TUZEMSKO

Firma „ABC“ nejčastěji uzavírá kontrakty v tuzemsku. Pokud je firma v pozici dodavatele a poskytuje služby, či dodává zboží odběrateli na fakturu, vzniká jí pohledávka. Eviduje se pomocí faktury vydané. Pokud je firma „ABC“ v pozici odběratele a přijímá zboží, či služby na fakturu, vzniká jí závazek. Eviduje se pomocí faktury přijaté. Při účtování je nutné rozlišovat období, do kterého se doklady pořizují. Platí to nejen u faktur přijatých a vydaných, ale absolutně u všech dokladů.

U faktur přijatých firma „ABC“ klade důraz na pečlivé ověřování plátců daně z přidané hodnoty. V ekonomickém systému vede seznam ověřených plátců. U nových dodavatelů ověřuje DIČ pomocí administrativního registru ekonomických subjektů (ARES), což je informační systém, přes který vyhledá podnikatelské subjekty a zjistí o nich potřebné informace, včetně DIČ. Tento registr dokáže vyhledat jen české subjekty, které jsou zaznamenány v registrech ČR. Lze ho nalézt na internetových stránkách Ministerstva financí.

Firma „ABC“ rozlišuje faktury z tuzemska do třech typů. První typ faktur je tvořen fakturami vydanými, které souvisí s předmětem podnikání firmy „ABC“, tj. silniční přepravy. Specifikem pro tento typ faktur je to, že všechny přepravy zboží jsou uskutečněny vlastními dopravními prostředky. Druhý typ tvoří faktury přijaté, které jsou režijního charakteru (např. faktury přijaté za opravy, elektrickou energii atd.).

Poslední typ tvoří faktury přijaté, které mají vazbu na faktury vydané. Specifikem pro tento typ faktur je to, že opět souvisí s předmětem podnikání firmy, ale přepravy zboží nejsou uskutečněny vlastními dopravními prostředky.

8.1.1 Faktura vydaná

Dne 30.10.2009 firma vystavila fakturu vydanou na odběratele, kterým je Budějovický Budvar, n.p. Jedná se o fakturu vydanou, jejímž předmětem je přeprava zboží z Českých Budějovic do Mladé Boleslavi a zpět. K uskutečnění přepravy byl použit vlastní nákladní automobil. Datum uskutečnění zdanitelného plnění je 20.10.2009. Základ daně činí 8.923 Kč. Daň je ve výši 1.695,40 Kč, tj. 19%. Celková částka k úhradě je 10.618,40 Kč.

Tab. 13: Zaúčtování faktury vydané

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Faktura vystavená za služby	8.923,00	311.016	602.004
DPH 19%	1.695,40	311.016	343.022
Celkem	10.618,40	-	-

Zdroj: autor

8.1.2 Faktura přijatá

Dodavatel zaslal fakturu za služby, konkrétně za přestříkání vozidla novým lakem. Datum uskutečnění zdanitelného plnění je 14.9.2009. Fyzicky doklad patří do měsíce září. Faktura však byla doručena dne 27.10.2009. V té době již byl měsíc září účetně uzavřen, proto firma „ABC“ fakturu zaúčtuje do následujícího období, tj. měsíce října.

Tab. 14: Zaúčtování faktury přijaté

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Faktura přijatá za služby	2.600	511.001	321.002
DPH 19%	494	343.012	321.002
Celkem	3.094	-	-

Zdroj: autor

8.1.3 Faktura přijatá s vazbou na fakturu vydanou

Ve firmě „ABC“ je tento typ faktury používán nejčastěji. Firma vystaví fakturu vydanou na základě objednávky, popřípadě trvalé smlouvy s odběratelem. Zakázku zadá jinému (zpravidla levnějšímu) podnikateli, který uskuteční pro jejího zákazníka požadovanou přepravu zboží. Firma se tak stává zprostředkovatelem a profituje pouze z marže.

Údaje z FAV

Dne 15. 10. 2009 firma vystavila souhrnnou fakturu vydanou na odběratele, kterým je firma DUROPACK Bupak Obaly, a.s. Datum uskutečnění zdanitelného plnění je 10.10.2009. Předmětem je přeprava zboží, konkrétně kartonáže. Základ daně činí 249.916,06 Kč. Daň je ve výši 47.484,10 Kč, tj. 19%. Celková částka k úhradě je 297.400,16 Kč.

Tab. 15: Zaúčtování faktury vydané

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Faktura vydaná za služby	249.916,06	311.013	602.001
DPH 19%	47.484,10	311.013	343.022
Celkem	297.400,16	-	-

Zdroj: autor

Údaje z FAP

Dne 13.10.2009 byla firmě „ABC“ doručena faktura přijatá. Doklad byl vystaven dne 8.10.2009 dodavatelem Ing. Vratislavem Konopčíkem. Základ daně činí 7.798,88 Kč. Daň je ve výši 1.481,80 Kč, tj. 19%. Zaokrouhlení je 0,32 Kč. Firma musí uhradit celkovou částku 9.281 Kč.

Tato faktura má vazbu na fakturu vydanou. Celková částka k úhradě je oproti faktuře vydané výrazně nižší. Důvodem je to, že pan Ing. Konopčík přijal zakázku pouze na jednu přepravu kartonáže a výše uvedená faktura vydaná obsahuje v ten samý den více, než jednu přepravu. To znamená, že částku cca. 288.000 Kč nemůžeme považovat celou jen za marži.

Tab. 16: Zaúčtování faktury přijaté s vazbou na fakturu vydanou

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Faktura přijatá za služby	7.798,88	518.022	-
DPH 19%	1.481,80	343.012	-
Zaokrouhlení	0,32	548.000	-
Celkem	9.281,00	-	321.023

Zdroj: autor

Při účtování faktury přijaté do ekonomického systému je potřeba zadat skutečnost, že se jedná o fakturu, která má vazbu na fakturu vydanou. Označení vazby je důležité zejména pro účely platby faktur. Používá se pouze při účtování faktur přijatých. Pokud by byla přijatá faktura zaúčtována bez vazby na vydanou, nabídla by se v účetním programu k proplacení dle jejího data splatnosti. Společnost uplatňuje zásadu, že nejprve musí být odběratelem zaplacená vydaná faktura a teprve poté dojde obratem k proplacení faktury, kterou firma přijala od svého dodavatele.

8.2 FAKTURACE ZAHRANIČÍ

Firma „ABC“ působí nejen na území České republiky, ale pronikla i na zahraniční trhy. Spolupracuje zejména se zeměmi v rámci EU. Následující podkapitoly se zabývají fakturací v rámci EU a s ní souvisejícími kurzovými rozdíly, dále také přidáním a odpočtem DPH. Účetní jednotka také spolupracuje se Švýcarskem, které mezi členské státy nepatří. Z toho důvodu se zabývá fakturací v rámci třetích zemí.

8.2.1 Fakturace v rámci EU

Souvislost s odběratelsko – dodavatelskými vztahy v zahraničí vyžaduje účtování o kurzových rozdílech, přidání a možnosti následného odpočtu DPH.

Firma „ABC“ používá pro ověření dodavatele z EU podle VAT number (číslo plátce DPH) následující odkaz: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do, který lze vyhledat přes webové stránky Evropské komise.

8.2.1.1 Faktura vydaná.

Dne 21.10.2009 účetní jednotka vystavila fakturu vydanou na německého odběratele, kterým je firma CONSPED INTER.SPED a CONS.GDBR. Datum uskutečnění

zdanitelného plnění je 10.10.2009. Předmětem je přeprava zboží. Celková částka k úhradě je 420 EUR.

Zaúčtování

Podle § 10 odstavce 2 zákona o DPH je osobou povinnou přiznat a zaplatit daň z přidané hodnoty plátce, pro kterého se služba uskutečňuje. To znamená, že firma o DPH neúčtuje.

Účetní jednotka používá denní kurz ČNB, který byl k 10.10.2009 24,935 Kč/EUR. Platba v celkové výši 420 EUR dorazila na firemní účet dne 8.4.2009. Kurz ČNB k tomuto dni byl 26,575 Kč/EUR.

Tab. 17: Kurzový zisk

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Faktura vydaná za služby	10.472,70	311.017	602.002
Úhrada na bankovní účet	11.161.50	221.006	311.017
Kurzový rozdíl	688,80	311.017	663.000

Zdroj: autor

Výpočet částek

$$420 * 24,935 = 10.472,70 \text{ Kč}$$

Zákon o účetnictví udává povinnost účtovat v cizí i české měně. Z toho vyplývá, že musíme přepočítat celkovou částku na faktuře platným denním kurzem ČNB, neboť ho účetní jednota používá. Výsledkem bude celková částka v Kč, kterou zaúčtujeme jako pohledávku na straně MD a výnos na straně DAL.

$$420 * 26,575 = 11.161.50 \text{ Kč}$$

V momentě, kdy dorazí platba na bankovní účet firmy už se s největší pravděpodobností bude lišit kurz pro přepočet měny. Kurz k datu platby bude jiný, než k datu uskutečnění zdanitelného plnění.

$$11.161.50 - 10.472,70 = 688,80 \text{ Kč}$$

Pro firmu to bude znamenat buď výnos, nebo náklad. V tomto případě je třeba vyrovnat účet 311.017. Účetní jednotka je v pozici věřitele a díky zvýšení kurzu bude účtovat o kurzovém zisku ve výši 688,80 Kč.

8.2.1.2 Faktura přijatá

Dne 13.11.2009 byla účetní jednotce doručena faktura od slovenského dodavatele, kterým je Peter Frindt ABIES. Doklad byl vystaven dne 11.11.2009 za mezinárodní přepravu zboží. Celková částka k úhradě činí 7616 Kč.

Zaúčtování

Dodavatel požaduje platbu v českých korunách, nikoli v eurech. Nebude se tedy účtovat o kursovém zisku, ani ztrátě. Z faktury přijaté je zřejmé, že slovenský dodavatel uplatňuje podle §16 slovenského zákona 222/2004 osvobození od DPH. Česká účetní jednotka však účtuje o přidanění i odpočtu.

Tab. 18: Přidanění a odpočet DPH

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Faktura přijatá za služby	7.616,00	518.022	321.013
DPH 19% odpočet	1.447,04	343.012	-
DPH 19% přidanění	1.447,04	-	343.022

Zdroj: autor

8.2.2 Fakturace mimo EU

Třetí země nemají jednotný režim DPH, ten se používá pouze v rámci EU. Země, které nejsou v EU nelze nalézt v registrech ČR, pro ověření daňového identifikačního čísla. Neověřují se. Firma „ABC“ nepřijímá služby ze třetích zemí, pouze je do těchto zemí poskytuje.

8.2.2.1 Faktura přijatá

Dne 14.12.2009 byla firmě doručena souhrnná faktura od Švýcarského dodavatele DHL LOGISTICS (SCHWEIZ) AG za přepravu zboží z Rakouska do Švýcarska. Datum uskutečnění zdanitelného plnění je 2.11.2009, protože v tento den se odjela poslední přeprava zboží ze souhrnné faktury. Celková částka k úhradě je 2.640 EUR.

Zaúčtování

Přeprava, která souvisí s dovozem nebo vývozem zboží mimo EU je dle § 69 v tuzemsku osvobozena od DPH. Proto o dani účetní jednotka neúčtuje. Denní kurz ČNB

k datu uskutečnění zdanitelného plnění byl 25,165 Kč/EUR. Firma zaplatila z firemního účtu celkovou částku 2.640 EUR. Platba se uskutečnila 6.1.2009 a kurz ČNB byl 26 Kč/EUR. Kurz k 31.12.2009 byl 26,465 Kč/EUR.

Tab. 19: Zaúčtování faktury přijaté – mimo EU

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Faktura přijatá za služby	66.435,60	518.021	321.014
Kurzový rozdíl k 31.12.09	3.432,00	563.000	321.014
Kurzový rozdíl k 06.01.09	620,40	321.014	663.000

Zdroj: autor

Výpočet částek

$$2.640 * 25,165 = 66.435,60 \text{ Kč}$$

Celkovou částku na faktuře přepočítáme platným denním kurzem ČNB ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Výslednou částku v Kč zaúčtujeme jako náklad na straně MD a závazek na straně DAL.

$$2.640 * 26,465 = 69.867,60 \text{ Kč}$$

K 31.12.2009 nebyla faktura přijatá uhrazena. Firma musí přepočítat celkovou částku na faktuře platným kurzem ČNB k tomuto dni.

$$69.867,60 - 66.435,60 = 3.432 \text{ Kč}$$

Firma musí zaúčtovat k 31.12.2009 kurzový rozdíl. Rozdíl těchto částek vyjadřuje kurzovou ztrátu, kterou účetní jednotka zaúčtuje ve prospěch účtu 321.014 se souvztažným zápisem na vrub účtu 563.000.

$$2.640 * 26,23 = 69.247,2 \text{ Kč}$$

V den platby platil kurz ČNB 26,23 Kč/EUR.

$$69.867,60 - 69.247,2 = 620,4 \text{ Kč}$$

Částka k 31.12.2009 je větší než částka ke dni platby. Firma účtuje o kurzovém zisku.

9. ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

Časové rozlišení nákladů a výnosů je předepsané zákonem o účetnictví. Povinnost účtovat dané operace do období ve věcné a časové souvislosti je spojena s použitím tzv. přechodných účtů. Firma „ABC“ účtuje na účty 381-385 kvůli časovému nesouladu mezi okamžikem vzniku nákladu a výdaje, či výnosu a příjmu. Operace tohoto typu účtuje do ekonomického systému na vnitřní doklad. Dále k nim vede zvláštní seznam (buď ručně, nebo pomocí PC), kam zapisuje jednotlivé doklady vztahující se k předcházejícímu období. Uvádí se zde kontace, částka a číslo dokladu.

9.1.1 Použití účtu 381 – Náklady příštích období

Firma „ABC“ používá tento účet v případě, že k výdaji došlo v běžném období, ale ten se promítne do nákladů až v příštím období. Následující účetní případ je nutno zaúčtovat do roku 2009 – 2012, protože re-certifikační postup, který je předmětem faktury, se týká těchto třech let.

Popis a zaúčtování faktury přijaté

Dne 05.03.2009 byla doručena faktura od firmy DEKRA Certification s.r.o. Datum vystavení a datum uskutečnění zdanitelného plnění je 28.02.2009. Vždy jednou za tři roky dochází k provedení re-certifikačního postupu dle normy ISO 9001:2000 a ISO 14001:2004. Základ daně činí 80.000 Kč. Daň je ve výši 15.200 Kč, tj. 19%. Celková částka k úhradě činí 95.200 Kč.

Tab. 22: Náklady příštích období

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Únor 2009 - faktura přijatá	95.200	-	-
Základ daně	80.000	-	-
DPH 19%	15.200	343.012	321.002
Poměrná část za rok 2009	22.356	518.020	321.002
Následující účetní období			
Poměrná část za rok 2010	26.667	381.001	321.002
Poměrná část za rok 2011	26.667	381.001	321.002
Poměrná část za rok 2012	4.310	381.001	321.002

Zdroj: autor

Výpočet poměrné částky

Celková částka na faktuře se musí rozlišit do třech let. Celkový počet dní je 1095, tj. za období od 01.03.2009 – 28.02.2012. Základ daně vydělíme celkovým počtem dnů, abychom zjistili kolik Kč připadá na jeden den. Výsledek vynásobíme počtem dní, patřících do příslušného roku. Výsledný výpočet nám udává poměrnou část, kterou zaúčtujeme do příslušného roku.

Rok 2009, tj. (01.03.2009 – 31.12.2009): $80000/1095 = 73,0593607 * 306 = 22.356$ Kč

Rok 2010, tj. (01.01.2010 – 31.12.2010): $80000/1095 = 73,0593607 * 365 = 26.667$ Kč

Rok 2011, tj. (01.01.2011 – 31.12.2011): $80000/1095 = 73,0593607 * 365 = 26.667$ Kč

Rok 2012, tj. (01.01.2012 – 28.02.2012): $80000/1095 = 73,0593607 * 59 = 4.310$ Kč

9.1.2 Použití účtu 383 – Výdaje příštích období

Faktury přijaté se na přelomu roku účtují na účet 383, místo aby se použily účty 518, 501, 538 atd. Firma „ABC“ používá tento účet zejména proto, že v běžném období se jedná o náklad, ale výdaj to bude až v příštím období.

Popis a zaúčtování faktury přijaté

Doklad byl doručen dne 28.10.2009. Vystavila ho vodohospodářská firma JVS a.s., která se mimo jiné zabývá správou a provozem vodovodních sítí. Vyúčtování provedla od 19.09.2008 do 15.01.2009. Základ daně činí 1.183,40 Kč. Daň je ve výši 106,51 Kč, tj. 19%. Částka 0,09 Kč se účtuje jako zaokrouhlení. Firma musí uhradit celkovou částku 1290 Kč za vodné a stočné.

Tab. 21: Výdaje příštích období

Popis	Částka	MD	D
Leden 09 - faktura přijatá	1.290,00	-	321.002
Poměrná část	1.034,30	383.000	-
Poměrná část	149,10	502.000	-
DPH 19%	106,51	343.012	-
Zaokrouhlení	0,09	548.000	-
VD v minulém účetním období			
Prosinec 08 - Vnitřní doklad	1.034,30	502.000	383.000

Zdroj: autor

Výpočet poměrné částky:

Prosinec 2008: $1.183,40 / 119 = 9,94454 * 104 = 1.034,2$ Kč

Základ daně vydělíme celkovým počtem dnů, abychom vypočítali celkovou částku v Kč připadající na jeden den. Výsledek vynásobíme počtem dnů, patřících do roku 2008. Poté získáme poměrnou část připadající do tohoto roku.

Leden 2009: $1.183,40 / 119 = 9,94454 * 15 = 149,1$ Kč

Základ daně vydělíme celkovým počtem dnů, abychom vypočítali celkovou částku v Kč připadající na jeden den. Do této chvíle postupujeme stejně, jako v předchozím případě. do roku 2009 patří pouze 15 dnů. Výsledek jimi vynásobíme a získáme poměrnou část připadající do tohoto roku.

9.1.3 Použití účtu 385 - Příjmy příštích období

Na přelomu roku se účtují faktury vydané na účet 385, místo aby se použily účty 602, 648 atd. Jedná se o faktury, které jsou vystaveny v lednové řadě faktur, ale v textu na dokladu je uveden prosincový datum přepravy. Firma „ABC“ používá tento účet zejména proto, že v běžném období se jedná o výnos, ale příjem to bude až v příštím období.

Popis a zaúčtování faktury vydané

Dne 15.01.2009 firma vystavila fakturu vydanou na odběratele, kterým je firma MATMAR SUŠICE, S. R. O. Předmětem je přeprava zboží a v textu faktury je uveden datum přepravy 3.12.2008. Základ daně činí 23.500 Kč. Daň je ve výši 4.465 Kč, tj. 19%. Celková částka k úhradě je 27.965 Kč.

Tab. 20: Příjmy příštích období

Popis	Částka (Kč)	MD	D
Leden 09 - faktura vydaná	27.965	311.018	-
Základ daně	23.500	-	385.000
DPH 19%	4.465	-	343.022
Pořízení VD do minulého účetního období			
Prosinec 08 - Vnitřní doklad	23.500	385.000	602.002

Zdroj: autor

10. ANALYTICKÁ EVIDENCE

Účetní jednotka si vytvořila svůj účtový rozvrh, který zahrnuje velké množství analytických účtů. Využívá je zejména kvůli přehlednosti. Účtový rozvrh obsahuje číslo účtu, název účtu, označení z daňového hlediska (ano, ne), zůstatek (MD, D) a datum, kdy byl účet zařazen do účtového rozvrhu. Vybrala jsem pouze některé analytické účty, které firma používá.

311 – POHLEDÁVKY ZA ODBĚRATELI

311.003	Odběratelé – pohledávky pronájem
311.005	Odběratelé – pohledávky v konkurzním řízení
311.013	Spedice tuzemsko
311.014	Spedice zahraničí
311.016	Vlastní doprava tuzemsko
311.017	Vlastní doprava zahraničí
311.018	Dofakturace

602 – TRŽBY Z PRODEJE SLUŽEB

602.001	Spedice tuzemsko
602.002	Vlastní doprava zahraničí
602.003	Zahraniční spedice
602.004	Vlastní doprava tuzemsko

343 – DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

343.011	Daň z přidané hodnoty – nákup, snížená sazba
343.012	Daň z přidané hodnoty – nákup, základní sazba
343.021	Daň z přidané hodnoty – prodej, snížená sazba
343.022	Daň z přidané hodnoty – prodej, základní sazba

321 – ZÁVAZKY ZA DODAVATELI

321.002	Dodavatelé – režijní faktury
321.011	Dodavatelé – obalovna
321.013	Spedice tuzemsko
321.014	Spedice zahraničí

511 - OPRAVY

- 511.001 Opravy služebních automobilů
- 511.004 Opravy vysokozdvizných vozíků
- 511.005 Opravy logistika (opravy ve skladu)
- 511.009 – 511.152 Jsou účty pro rozlišení oprav nákladních automobilů. Každý nákladní automobil má svůj analytický účet podle SPZ.

518 – OSTATNÍ SLUŽBY

- 518.001 Telefonní poplatky
- 518.002 Poštovné
- 518.003 Stravenky
- 518.020 Ostatní služby – na tento účet patří např. mytí automobilů, STK, emise, odtah vozidla, ostraha objektu, údržba a správa nemovitosti, audit, odvoz odpadu, úklid atd.
- 518.021 Spedice zahraničí
- 518.022 Spedice tuzemsko

221 – BANKOVNÍ ÚČTY

- 221.000 CZK
- 221.006 EUR

383 – VÝDAJE PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

- 383.000 Výdaje příštích období – operace Prosinec
- 383.001 Výdaje příštích období

381 – NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

- 381.001 Náklady příštích období – ISO
- 381.005 – 381.014 Náklady příštích období – leasingová splátka. na těchto účtech se rozlišují leasingové splátky, které firma vynakládá. Jedná se tedy o automobily pořízené na leasing. Účty jsou rozlišeny opět podle SPZ jednotlivých automobilů.

10.1.1 Saldokonto

Firma v účetním programu eviduje pohledávky a závazky podle jejich doby splatnosti. Saldokonto je odvozeno od slova saldo (zůstatek) a konto (účet). Je to pomocná účetní kniha, která je tvořena souborem analytických účtů. Firma využívá saldokonta především k zjištění informací v oblasti uhrazování faktur k danému období. Dále sleduje celkový zůstatek neuhrazených pohledávek.

Ke dni 31.12.2009 firma eviduje krátkodobé pohledávky z obchodního styku:

Tab. 23: Pohledávky

Pohledávky	Počet dnů	Tis. Kč	Výpočet	%
Po lhůtě splatnosti do	30	9.674	9674 / 50.119	19,30
Po lhůtě splatnosti do	60	1.499	1499 / 50.119	2,99
Po lhůtě splatnosti do	90	940	940 / 50.119	1,88
Po lhůtě splatnosti do	180	666	666 / 50.119	1,33
Po lhůtě splatnosti nad	180	1.357	1357 / 50.119	2,71
Do lhůty splatnosti	-	35.983	35983 / 50.119	71,80
Pohledávky celkem	-	50.119	50.119 / 50.119	100,00

Zdroj: autor

Pohledávky do lhůty splatnosti tvoří cca. 72 % z celkového podílu krátkodobých pohledávek z obchodního styku. Zbývajících 28 % tvoří pohledávky po lhůtě splatnosti. Nejvíce problémovou složkou jsou pohledávky po lhůtě splatnosti do 30 dnů s podílem 19,30 % na celkových pohledávkách z obchodního styku.

Stav nějakým způsobem zajištěných pohledávek je nulový. Pohledávky v soudním sporu jsou sledovány a ošetřeny ve spolupráci s právním zástupcem společnosti. Opravné položky, které jsou tvořeny k pohledávkám jsou ve výši 1.031.000 Kč.

Ke dni 31.12.2009 firma eviduje krátkodobé závazky z obchodního styku:

Tab. 24: Závazky

Závazky	Počet dnů	Tis. Kč	Výpočet	%
Po lhůtě splatnosti do	30	7.622	7622 / 33438	22,79
Po lhůtě splatnosti do	60	1.125	1125 / 33438	3,36
Po lhůtě splatnosti do	90	628	628 / 33438	1,88
Po lhůtě splatnosti do	180	76	76 / 33438	0,23
Po lhůtě splatnosti nad	180	252	252 / 33438	0,75
Do lhůty splatnosti	-	23.735	23735 / 33438	70,98
Závazky celkem	-	33.438	33438 / 33438	100,00

Zdroj: autor

Závazky do lhůty splatnosti tvoří cca. 71 % z celkového podílu krátkodobých závazků z obchodního styku. Zbývajících 29 % tvoří závazky po lhůtě splatnosti. Firma „ABC“ má největší prodlení u závazků, které jsou po lhůtě splatnosti do 30 dnů a to s podílem 22,79 % na celkových závazcích z obchodního styku.

Stav nějakým způsobem zajištěných závazků pro případ jejich nesplacení je nulový.

11. NÁVRHY NA ŘEŠENÍ NĚKTERÝCH PROBLÉMŮ V ÚČETNÍ JEDNOTCE

Některé pohledávky, kterými firma disponuje, jsou vysoce rizikové. Ne vždy musí jít o platební neschopnost způsobenou špatnou platební morálku odběratelů. Na vině může být například i současná ekonomická krize, která vyřadila z konkurenčního boje především malé podnikatelské subjekty.

Firma, o které píší, má vybudované pevné zázemí a konkurenční postavení. Nepatří mezi začínající firmy, její obchodní jméno je známé a již několik let nepatří mezi malé firmy. Tak jako ostatním firmám v ČR i ve světě, se ekonomická krize nevyhnula ani této firmě. Důsledky krize se projevily zejména ve snižování stavů zaměstnanců a v nižších ziscích, ne však nijak výrazně.

S některými odběrateli má nasmlouvané přepravy zboží, které se zavázala uskutečnit. Nashromáždí-li se velký počet objednávek a nejsou-li závazné, firma má na výběr následující možnosti: odmítnout objednávku, vyhledat jiného přepravce a zadat mu zakázku, uskutečnit přepravu vlastními dopravními prostředky. Ve většině případů používá vlastní dopravu pro finančně výhodné a významné zakázky. Pokud je to pro ni ekonomicky výhodné, zadá zakázku jinému, zpravidla levnějšímu dodavateli a vydělává na přidané hodnotě.

Problém nastává v momentě, kdy některý z odběratelů nezaplatí vydanou fakturu v termínu splatnosti. Tato situace přináší firmě velké nepříjemnosti, především má-li faktura přijatá vazbu na fakturu vydanou. Firma situaci řeší tím, že nezaplatí svému dodavateli příslušnou částku na faktuře do té doby, dokud banka nepřipíše na firemní účet úhradu od odběratele. Dle mého názoru tento způsob řešení může do jisté míry poškodit jméno firmy a způsobit dodávající společnosti finanční problémy vedoucí až k insolvenčnímu řízení. Lhůtu splatnosti pohledávek i závazků firma „ABC“ sleduje pomocí saldokonta. Z přehledu krátkodobých závazků z obchodního styku je patrné, že firma platí dodavatelům v 71 % do lhůty splatnosti. Některé závazky jsou však po lhůtě splatnosti a stále nejsou zaplacený. Podnikatel, kterému firma „ABC“ dluží příslušný finanční obnos, se samozřejmě brání. Firma pak musí zbytečně řešit telefonické

i písemné upomínky, penále za pozdní placení faktur, v horším případě návrhy na soudní řízení. V každém případě firma vždy po této hrozbě přijatou fakturu zaplatí, protože nemá zájem o problémy tohoto typu.

Na nesplnění lhůty splatnosti u závazků z obchodního styku firmou „ABC“, má z části vliv nezaplacení pohledávek z obchodního styku odběrateli. Pohledávky po lhůtě splatnosti do 30 dnů mají podíl 19,30 % na celkových pohledávkách. Závazky po lhůtě splatnosti do 30 dnů mají podíl 22,79 % na celkových závazcích.

V praxi se stává, že odběratel nezaplatí vydanou fakturu a firma řeší své problémy soudně. To je však velmi nákladné a časově náročné. Pokud je výše pohledávky nízká, nevyplatí se vymáhat pohledávky soudní cestou. Zde bych zvažila i další možnosti vymáhání pohledávek, např.: využití služeb faktoringové nebo forfaitingové společnosti, možnost uplatnit zákon o rozhodčím řízení. Pro firmu by bylo výhodnější postoupit pohledávku, v případě, že to lze. Jako nejvýhodnější řešení se nabízí možnost vyřešit vzniklý spor vzájemnou dohodou zúčastněných stran.

Myslím si, že nejlepší obranou proti vzniku problémových pohledávek je, vyhnout se jim. Jak? Důležité je nepodceňovat prevenci, proto bych část finančních prostředků firmy vložila do marketingového průzkumu a nechala bych si nového odběratele prověřit. Dále bych kladla důraz na uzavření dobré kupní smlouvy a vypracování platebních podmínek. Kupní smlouvu bych se snažila zajistit některým instrumentem, např.: ručením, zástavním právem, bankovní zárukou, pojištěním atd. Splnění závazku lze zajistit i smluvní pokutou, ale je třeba brát zřetel na to, že náhrada škody bude přiznána pouze do výše smluvní pokuty. Za důležité bych považovala stanovení maximální výše odběratelského úvěru pro nového odběratele. Jsem toho přesvědčení, že situaci by pomohlo vyřešit i požadování záloh od odběratelů, které firma téměř nevyužívá.

Je třeba si uvědomit, že kvůli nezaplaceným pohledávkám je oslabena platební schopnost firmy. V situaci, kdy firma není schopná dostát svým závazkům včas, klesá její bonita. Na základě toho se může stát, že banka neodsouhlasí žádost o úvěr. Z toho důvodu bych firmě „ABC“ doporučila neřídit se jen podle vidiny výhodného obchodu, ale pečlivě vybírat své odběratele. Vést evidenci pohledávek a v pravidelných

intervalech provádět jejich inventarizaci. Dále věnovat pozornost analytické evidenci a rozlišovat jednotlivé odběratele pomocí analytických účtů. Podle mého názoru firma používá nedostatečné množství analyticky rozlišených účtů k pohledávkám. Pro kvalitnější sledování informací by měly být rozlišeny důkladněji.

S tzv. „neplatiči“ se v dnešní době setkala snad každá firma. Proto je důležité nepodceňovat problematiku zajištění pohledávek a prověření nových odběratelů. V případě, že pohledávka není splacena ani po několika upomínkách, musí firma hledat co nejvýhodnější postup pro vymáhání pohledávek, který by vedl k rychlému a efektivnímu řešení dané situace. Firma „ABC“ je úspěšně podnikající subjekt na českém trhu a závažné problémy ve firmě prozatím nejsou.

V. ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo vymezení problematiky dodavatelsko odběratelských vztahů a zachycení účetních operací v konkrétní účetní jednotce. Firma, se kterou jsem spolupracovala, působí v oboru zaměřeném na nákladní dopravu a přepravu nadměrných nákladů. Silnou konkurenční pozici vybudovala i v oboru skladování a logistika. Na českém trhu existuje již 18 let.

Do zúčtovacích vztahů patří také zúčtování se zaměstnanci a institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, dále zúčtování daní a dotací a zúčtování se společníky. V bakalářské práci jsem se však věnovala výhradně odběratelsko – dodavatelským vztahům.

Přiblížila jsem účtování pohledávek i závazků včetně účetních případů, které s nimi souvisí. To znamená, že jsem se zabývala časovým rozlišením, kurzovými rozdíly, inventarizací pohledávek i závazků a přijatými i poskytnutými zálohami. Zmínila jsem směnku k úhradě a směnku k inkasu, přestože firma je ve své praxi nevyužívá. Nezapomněla jsem ani na analytickou evidenci, která je pro účetní jednotku velmi důležitá z hlediska přehlednosti a pro efektivní využití finančních prostředků.

Účetní jednotka, pro kterou jsem zvolila pracovní název „ABC“ využívá pro záúčtování všech účetních operací program, který je součástí informačního systému a jehož obchodní název je EDIS. Fakturace se uskutečňuje jak v české, tak i v zahraniční měně. Z toho vyplývá, že firma poskytuje své služby i do zahraničí. Převážná část odběratelů a dodavatelů je z České republiky, i když spolupráce se zeměmi EU není výjimkou. Z tzv. třetích zemí je firma ve spojení pouze se Švýcarskem. Spolupráce se zahraničními subjekty vyžaduje účtování o kurzových rozdílech.

Nelze si nevšimnout velkého množství faktur přijatých, které mají vazbu na faktury vydané. Z hlediska omezeného množství nákladních vozů, pracovní síly, času a kapitálu firmy, by nebylo možné uskutečnit všechny přepravy pomocí vlastních kamionů. Z toho důvodu je v některých případech pro firmu výhodné zůstat v pozici zprostředkovatele a profitovat pouze z marže. Jestliže se firmě povede sehnat dodavatele, který je ochoten

za nižší cenu uskutečnit přepravu pro jejího zákazníka, pak mu zakázku zadá. Tím ušetří čas, který může věnovat důležitějším a více ekonomicky výhodným zakázkám.

V poslední kapitole jsem se věnovala některým problémům v účetní jednotce a hledala návrhy na jejich řešení. Pohledávky a závazky jsou sledovány z hlediska splatnosti na tzv. saldokontu, z něho je patrné, že ve firmě se vyskytují rizikové pohledávky. Došla jsem k závěru, že etika v dodavatelsko - odběratelských vztazích byla výsadou dodržovanou v dřívějších dobách. Firma „ABC“ by měla pozorněji sledovat, která firma platí po lhůtě splatnosti výjimečně, která běžně a která vůbec. Určitou váhu by měla mít výše částky k úhradě, popřípadě důvod prodlení. Pohledávky musí být zajištěny právními prostředky. Jejich vymáhání musí být podloženo zákonem a firma by měla zvážit způsob vymáhání pohledávek tak, aby šetřila čas i finanční prostředky. Místo soudního vymáhání má na výběr i další možnosti vymáhání pohledávek. Například lze využít služeb forfaitingových a faktoringových společností, začlenit použití zákona o rozhodčím řízení do obchodních smluv, či pohledávku postoupit. Každý podnikající subjekt musí být stále obezřetnější ve vybírání svých odběratelů, to platí i pro firmu „ABC“. Důvěra v obchodních vztazích je přesto stále důležitá. Firma „ABC“ si toho je vědoma. Dlouhodobá spolupráce má své výhody, proto si svých zákazníků váží a vzniklé spory se snaží řešit vzájemnou dohodou.

VI. SUMMARY

The title of this thesis is Accounting Relations Focused on Supply – Consumer Relations and Their fixation in accounting. The claims and liabilities are depicted both in Czech and in foreign currency. Therefore it is necessary to keep in mind the exchange rate differences.

Chapter, that deals with claims contains accounting of claims from customers, output VAT (Value Added Tax), bills (notes) for collection, operating prepayments. Another part of this chapter is evaluation and inventory of claims.

In the chapter that focuses on the liabilities are shown liabilities for billing by suppliers, input VAT, bill of exchange to pay, and advance payments. The chapter also contains evaluation and inventory of liabilities as well.

All financial transactions are recorded on the basis of relevant documents. Then there is the issue of claims with high risk. Based on these high risk claims, I proposed a solution of certain problems in the particular company.

VII. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

- [1] FIŠEROVÁ, E. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2008*. 6. vyd., Olomouc: ANAG, 2008 447 s. ISBN 977-80-7263-450-7.
- [2] KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha : Polygon, 2008. ISBN 80-7273-152-7.
- [3] NESNÍDAL, J. *Kladivo na dlužníky*. Ostrava : Sagit, 2002. 170 s. ISBN 80-7208-312-0.
- [4] RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2008*. Olomouc : ANAG, 2008. ISBN 978-80-7263-437-8.
- [5] ŠTOHL, P. *Učebnice účetnictví 2004 pro střední školy a veřejnost*, 1. díl. 7. upr. vyd. Znojmo : Vzdělávací středisko ing. Pavel Štohl, 2004. 141 s.
- [6] ŠTOHL, P. *Učebnice účetnictví 2005 pro střední školy a veřejnost*, 2. díl. 7. upr. vyd. Znojmo : Vzdělávací středisko ing. Pavel Štohl, 2005. 193 s.
- [7] ŠTOHL, P., KLIČKA, V. *Maturitní okruhy z účetnictví 2007*. Znojmo, 2007. 227 s. ISBN 80-239-8812-3.
- [8] VOZŇÁKOVÁ, I. *Efektivní řízení pohledávek*. Praha : Grada, 2004. 124 s. ISBN 80-247-0770-5.
- [9] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/cast4.aspx>

<http://www.podnikatel.cz/clanky/dph-a-obchody-se-zahranicim/>

<http://www.podnikatel.cz/clanky/jak-se-ucetne-vyporadat-se-zmenou-kurzu-valut/>

<http://www.m-line.cz/csp/webis/v2/edisinfo.csp>

VIII. SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

OBRÁZEK 1: ÚDAJE Z FAKTURY PŘIJATÉ	35
OBRÁZEK 2: PŘEDKONTACE FAKTURY PŘIJATÉ	36
TAB. 1: FAKTURA VYDANÁ.....	14
TAB. 2: SMĚNKA K INKASU.....	15
TAB. 3: POSKYTNUTÁ PROVOZNÍ ZÁLOHA	16
TAB. 4: FAKTURA PŘIJATÁ.....	20
TAB. 5: SMĚNKA K ÚHRADĚ	20
TAB. 6: PŘIJATÁ ZÁLOHA.....	21
TAB. 7: KURZOVÝ ZISK.....	24
TAB. 8: KURZOVÁ ZTRÁTA	24
TAB. 9: PŘEPOČET ZÁVAZKU PLATNÝM KURZEM ČNB KE DNI 31.12.....	25
TAB. 10: FAKTURA PŘIJATÁ - EU.....	26
TAB. 11: FAKTURA PŘIJATÁ – 3. ZEMĚ.....	26
TAB. 12: ZÚČTOVÁNÍ POSKYTNUTÉ ZÁLOHY S FAKTUROU	37
TAB. 13: ZAÚČTOVÁNÍ FAKTURY VYDANÉ	39
TAB. 14: ZAÚČTOVÁNÍ FAKTURY PŘIJATÉ	39
TAB. 15: ZAÚČTOVÁNÍ FAKTURY VYDANÉ	40
TAB. 16: ZAÚČTOVÁNÍ FAKTURY PŘIJATÉ S VAZBOU NA FAKTURU VYDANOU	41
TAB. 17: KURZOVÝ ZISK.....	42
TAB. 18: PŘIDANĚNÍ A ODPOČET DPH.....	43
TAB. 19: ZAÚČTOVÁNÍ FAKTURY PŘIJATÉ – MIMO EU	44
TAB. 22: NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	45
TAB. 21: VÝDAJE PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ.....	46
TAB. 20: PŘÍJMY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ.....	47
TAB. 23: POHLEDÁVKY.....	50
TAB. 24: ZÁVAZKY	51

IX. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Faktura přijatá od firmy TERRAMET, spol. s r. o.
- Příloha 2: Faktura přijatá s vazbou na fakturu vydanou
- FAP: pan Ing. Vratislav KONOPČÍK
 - FAV: DUROPACK Bupak Obaly, a.s.
- Příloha 3: Faktura přijatá od firmy DEKRA Certification s.r.o.